

Példaadás értékmentésre

A Tömörkény István Gimnázium művész-tanára 1985-ben talált rá arra a házra, amelyben végül letelepedett. Mint mondta, tudatosan keresgélt éppen Alsóvároson: tősgyökeres szegedi lévén, a város régi hangulatát, nyugalját akarta megtalálni.

A múlt század végén épült napsugaras házat meglehetősen leromlott állapotban találta. A falak vizesek voltak, a faszervezetet megrágtá az idő vasfoga. A hatvan centiméter vastag, derékig téglá-, azon fölül vályogfalakat mindenütt alászigetelték, azóta nincs is baj a nedvességgel. A tetőgerendákat ki kellett cserélni, a napsugaras oromzatot darabonként szedte szét, mérte le, és készíttette el újra saját kezűleg Kalmár Márton.

A ház szerkezete változatlan maradt: középpontjában a konyha áll, amelynek szabadkéményes kemencéje a két oldalon elhelyezkedő szobákat is fűtötte, s megmaradt a már korábban beépített tornác, a „gang”,

Alsóvárosi napsugaras házak
„Egy kis Montmartre lehetne!”
A város büszke, de nem támogat

A Nyíl utcáról a külföldiek is tudnak. Térkép, útikönyv vezeti őket a még megmaradt napsugaras házakhoz; tetszésüket persze nem az ütött-kopott, hanem a példaszerűen rendbehozott épületek nyerik meg. Még az sem ritkaság, hogy bekéredzkednek fényképezni, ahogyan ez Kalmár Márton szobrászművész házában rendszeresen előfordul.

amelynek hosszú évtizedekig bedeszkázott mennyezetén jókezü piktörök készíttette ornamentális díszítésre bukkantak. A kis ablakokkal egybenyitott, bensőséges tereket a ház stílusához illő, régi bútrokkal és tárgyakkal rendezték be.

Átépítésre alig volt szükség, csak egy vizesblokkot ragasztottak a ház végéhez. Palánkai Tibor tervei az eredeti épület megőrzésének szellemében születtek.

A téglával kirakott udvart körbefogja a régi kukoricagóré, egy nyitott szín, ahol dolgozni és asztalhoz ülni is lehet, és az ugyancsak újonnan épített szobrászműhely.

És mindez: teljes egészében saját erőből, saját pénztárcából. Igaz, a műemlékesek 30 ezer forinttal támogatták a napsugaras oromzat följújtását... Az újjáépítésre azért nem kaphatott a négy gyermekes

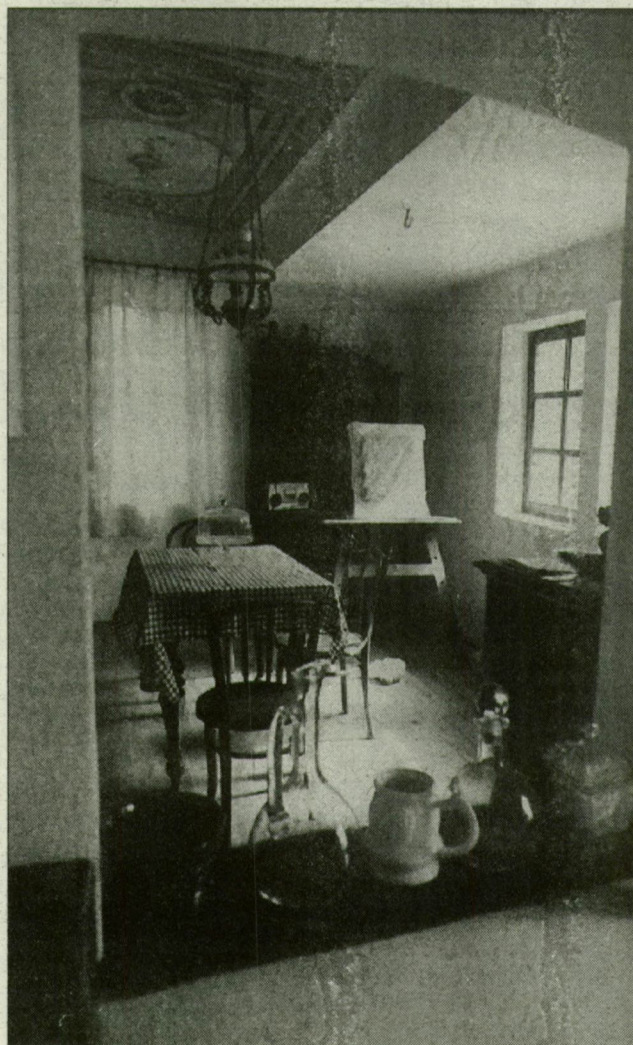
család még szociális támogatást sem, mert „csak” följújtásról, és nem új ház építéséről volt szó. Ugyanabban az időben viszont azt találta nyilatkozni valamely „illetékes”, hogy végre megindult az alsóvárosi napsugaras házak megmentése...

A város büszkesége azóta sem kisebb: ha neves vendég jön, gyakorta irányítják Kalmár Márton házába, aki szeretettel lát mindenkit – éppen csak emlékszik még a zárt ajtókra, amelyekkel a följújtás anyagi terheit viselve találkozott.

„Ez a környék egy kis Montmartre lehetne! Egyedülálló népi építészeti együttes található itt, a befalazott oromzatokat könnyen helyre lehetne állítani. Annak idején tervem volt, hogy művészbarátaim, és más, a hagyományok iránt érzékeny emberek ideköltözésével ezt a környéket étellel töltsük meg. Zoltánffy István háza csak a halála után készült el... Talán húsz épület is van, amelyeket – megfelelő kezekbe adva – múzeum, kisvendéglő, és hasonló vendégcsalogató funkciókkal át lehetne alakítani. Az alsóvárosi templom és kolostor után ezek a házak is Szeged büszkeségei lehetnének, ha a város megtalálná a támogatás megfelelő formáit” – mondta Kalmár Márton.

A művész házában falán tábla: „Városképi jelentőségű népi lakóház, napsugaras oromdísszal. Épült: 1885-ben.” Szemközt, a túloldalon egy másik napsugaras ház; csak két évvel idősebb, de szomorú ellenpéldaként szolgál: vakolata több helyen lehullott, falai repedezettek. Szomszédja nemrég rendőroket hívott a bentlakók miatt, akiknek aligha fontos a régi épület megmentése...

Nyilas Péter

Fotó: Nagy László

Szeged képéhez éppen úgy hozzátartozik a Szőke Tisza hajó, mint a szabadtéri színpad, vagy a vásárváros tarka csarnokai. Az évek óta szinte éjjelnappali szórakozást ígérő „úszó” vendéglátó egység körül azonban egyre több a mendemonda, az alaptalan pletyka. A négy éve alakult Szőke Tisza Hajó Kft. ügyvezetőjét, az egykor népszerű lemezlovast, Iglódi Ferencet kérdeztük, mi a helyzet a hajóval?

– Kezdjük talán ott, hogy elterjedt a pletyka a városban, miszerint új tulajdonosa lesz az idei szezonban a Szőke Tisza diszkóhajónak.

– És?

– Természetesen ebből semmi sem igaz. Továbbra is a kft. üzemelteti majd, az én ügyvezetésem mellett. Egyébként senki sem keresett meg bennünket, hogy megvenné a Szőke Tiszát.

– **Úgy tudom, eddig az úszóházakat és a sétatetőhajó-járatokat is önök üzemeltették.**

– Valóban, de az idei szezonról ezt a két tevékenységet már nem mi folytatjuk. Így több időnk és energiánk marad arra, hogy még színvonalasabb és vonzóbb programokat szervezzünk a Szőke Tiszára.

– **Akkor lássuk a medvét! Milyen lesz Szőkesége az idén?**

– A legfontosabb, hogy május 1-től, a nyitás napjától rendkívül nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy megszűrjük a közönséget. A bajkeverőknek kívül tágasabb lesz. Új rendezők állnak majd a bejáratnál, s biztosan állíthatom, nem lesznek félős fiúk.

– **És ön nem fél attól, hogy csökken majd a forgalom?**

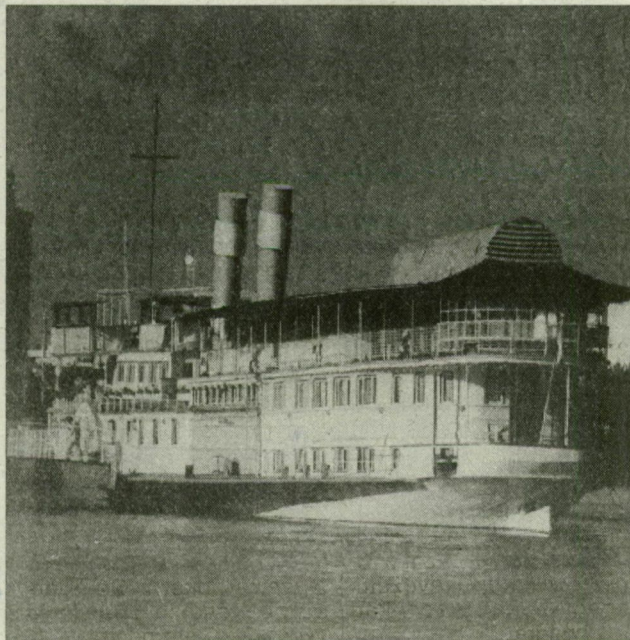
– Bizonyos értelemben ez is a célunk. Akik tavaly csak a balhét csinálták, akiktől a szórakozni vágyó fiatalok tartottak, azok most be sem tehetik a lábukat a hajóra. Állíthatom, bárki nyugodt szívvel lejöhet szórakozni, nem lesz kötekeedés. Kevesebb, de színvonalasabb közönséget szeretnénk az idén. Még az öltözködésre is odafigyelünk, sportfelszerelésben és szabadidőruhában nem jöhet be senki, elvégre ez egy színvonalas éjszakai szórakozóhely.

– **Nappal alszik majd a hajó?**

– Szó sincs róla. Van egy fürdőkösorunk, ami délután 10 órától este 6-ig várja majd a strandolni vágyókat, szerény belépődíj ellenében: a napijegye 50 forint

Milyen lesz Szőkesége?

A bajkeverőknek kívül tágasabb!
Továbbra is Iglódi Ferenc vezeti a diszkóhajót
Kacsa, hogy elsüllyedhet
Felhőtlen szórakozás
– belépődíj csak szombaton

lesz, a szezonbérlet pedig 3 ezer. Egyébként ezen kívül még két helyszínen szórakozhatnak a hajón. A zárt bárrész és a nyitott terasz este 9 órától, hajnali 4-ig várja a diszkózni vágyó fiatalokat. A szegedi éjszakai szórakozási lehetőségeket azzal is bővíteni szeretnénk, hogy hétközben nem szedünk belépőt, csak szombatonként kérünk egyelőre 100 forintot. Hasonlóan szerény árral számolunk a büféinkben is.

– **Kínálnak valamilyen újdonságot is?**

– Igen. Pénteken és szombaton esténként folytatjuk a tavaly útjára indított pancsi-diszkót a fürdőkösár körül, ahol természetesen fürdőruhában táncolhatnak, szórakozhatnak a fiatalok. Újdonság az is, hogy az idén mindenkit, aki a hajóra lép, átvizsgálunk egy detektorttal, van-e nála szűrővagy vágószerszám, fegyvernek minősülő tárgy. Kérjük a fiatalok megértését, hiszen ez éppen az ő érdeküket szolgálja. Rend és biztonság lesz a hajón, ezt én garantálom.

– **Ha már a biztonságnál tartunk, sokan attól fél-**

nek, egyszer elsüllyed a Szőke Tisza?

– Ez badarság. Ezt a hajót legalább háromszor ekkora terhelésre tervezték. Ráadásul minden évben hatósági vizsgára kötelezett a hajó, ahol ultrahanggal ellenőrzik a fenékvastagságot is. A vendégek alatt egyébként még három biztonsági szint van beépítve.

– **A táncosok olykor mégis úgy érzik, mintha mozogna alattuk a hajó!**

– Ez egy vízi építménynél természetes. De megnyugtatók mindenkit, az idén is átvizsgálták a hatóságok a kilenc milliméteres fenéklemezt – hiteles okmányok bizonyítják, teljesen biztonságos. Azt már én teszem előtt most is lefestünk és kitakarítunk mindent. A hajó befogadóképesség ezer fő, mi pedig mindig időben kitesszük majd a „megtelt” táblát.

A többi majd meglátjuk személyesen: nyitás május 1-jén.

(x)